

МООС КУРСИ ЯК ЗАСІБ ЗАЛУЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ВНЗ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Мы живем в эпоху дистанционного обучения, и с этим трудно не согласиться. И хотя базового образования со всеми его атрибутами, вроде лекции, семинаров, сессий, диплома и т.д., никто не отменял, современное информационное общество виработало у нас привычку пребывать в постоянном поиске нового контента, для удовлетворения наших гносеологических потребностей. Онлайн-образование становится все более распространенным явлением — в Интернете можно найти возможность пройти онлайн-курс по практически любой специальности. Электронное обучение стало трендом первой декады XXI века — объем мирового рынка достиг \$91 млрд и к 2017 году обещает вырасти еще на 23%. Только в США с каждым годом подписчиков онлайн-курсов становится на 10% больше.

<http://habrahabr.ru/company/vcstart/blog/234927/>

Стоит отметить, что во многих западных исследованиях, термин МООС и онлайн-образование оказываются синонимами: в качестве примеров массовых онлайн-курсов зарубежные авторы приводят как «классические МООСs», так и образовательные проекты, не обладающие массовым характером. Поэтому ниже мы будем вести речь об онлайн-образовании вообще и о МООС, как частном его примере — вопросы, которые мы решили рассмотреть, в равной степени актуальны и для МООС, и для онлайн-обучения в целом. <http://habrahabr.ru/company/friifond/blog/242471/>

В одной из обработанных мною статей, которые я использовал при подготовке к составлению тез, МООС курси сравнивают с всемирно известным конструктором Лего. Действительно, пластиковые кубики — хорошая метафора для современного онлайн-образования: можно «играть» с кубиками (курсами) и собирать свои собственные конструкции (формировать индивидуальную программу обучения). По завершении дистанционный курс становится «кирпичиком» знания: изучение одного предмета приводит к

расширению интересов и стремлению получить больше знаний по смежным дисциплинам.

<http://habrahabr.ru/company/friifond/blog/242471/>

С самого начала бума массовых открытых онлайн-курсов несколько лет назад, не утихают споры об эффективности такого обучения. В сентябрьском номере журнала «International Review of Research in Open and Distance Learning» опубликована работа группы учёных под руководством профессора физики Массачусетского технологического института Дэвида Притчарда, посвящённая детальному исследованию вводного курса по механике сайта EdX и его сравнению с обычными университетскими курсами аналогичного содержания. В среднем студенты показали улучшение уровня знаний по предмету после прохождения курса на 0,31 балла по нормализованной шкале (примерно полтора балла по пятибалльной системе). Это не только не хуже, но даже лучше, чем при традиционном обучении, основанном на лекциях (0,23) хотя, естественно, хуже, чем при инновационных интерактивных методиках обучения, когда студенты активно участвуют в учебном процессе и решают практические задачи совместно с преподавателем (0,48).. <http://habrahabr.ru/post/238285/>

По мнению Майка Ленокса, профессора Дарденской Школы Делового Администрирования Вирджинского Университета традиционное обучение по определению находится (или, как минимум, должно находиться) на уровне, недостижимом для онлайн-курсов. Поэтому у приверженцев классического образования не должно быть «страха и ненависти» перед аббревиатурой МООС (и онлайн-курсами вообще): с точки зрения Ленокса это – эффективное дополнение, но никак не замена традиционному обучению. На мою думку, ефективним є використання практики МООС курсів задля організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів.

Згідно з Положенням "Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах" «навчальний процес у вищих навчальних закладах здійснюється у таких формах: навчальні заняття; самостійна робота;

практична підготовка; контрольні заходи». У процесі впровадження кредитно-модульної системи навчання у ВНЗ значна частина навчального матеріалу виноситься на самостійне опрацювання студентами . http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/vpm_2014_13_22.pdf

Самостійна робота – це різноманітні види індивідуальної і колективної діяльності студентів, які вони здійснюють на навчальних заняттях або в позааудиторний час за завданнями викладача, під його керівництвом, але без його безпосередньої участі [Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / М.М. Фіцула. – 2-ге вид., доп. – К. : Академвидав, 2010. – 456 с. (Серія «Альма-матер»), с.203]. В процесі викладання навчального матеріалу засвоюється 15 відсотків інформації, що сприймається на слух, 65 відсотків - слух і зір. Тобто разом - не більше 80 відсотків сприйнятого контенту. Якщо навчальний матеріал опрацьовується власноручно, самостійно (індивідуально) виконується завдання від його постановки до аналізу отриманих результатів, то засвоюється не менше 90 відсотків інформації. Драч І.І. Самостійна робота студентів вищих навчальних закладів як важливий елемент сучасної підготовки фахівців / І.І. Драч // Нові технології навчання: наук.-метод. зб. – К. : Наук.-метод. центр вищої освіти, 2004. – Вип. 37. – С. 86 – 90. Тому основним завданням викладача у вищій школі стає не репродуктивне викладання матеріалу, а організація активної самостійної роботи студентів. http://www.rusnauka.com/ONG_2006/Pedagogica/17894.doc.htm

Сучасні студенти є представниками цифрового покоління. Більшість свого вільного часу вони користуються можливостями сучасних ьхнології, задля комунікації, розвагу, задоволення своїх пізнавальних потреб, шляхом ознайомлення з безмежним контентом, наданим глобальною мережею. Перебуваючи під наглядом викладача, студент здатен вимкнути свій

електронний девайс і займатися суто навчальною діяльністю. Хоча, варто відмітити, це вимагає значних зусиль з кожної з сторін. Постоянное навязчивое желание проверить почту и обновить ленты соцсетей не дает расслабиться и цілковито заглибитись в навчальний процес. Найкращим рішенням буде не боротись з новою ерою технічного прогресу, а прийняти правила гри: студент бажають проводити час онлайн – добре, сучасні онлайн LMS (системи управління навчанням) надають можливість створити зручне освітнє цифрове середовище; студент звик проводить свій вільний час у соцмережах? – ще краще, LMS це іншими словами учбова соцмережа – аватари, система повідомлень, список користувачів, що перебувають в даний момент на сайті - усе це добре знайоме користувачу-студенту, викликає у нього підсвідомі позитивні емоції. Не варто забувати й про гейміфікацію сучасних соціальних онлайн-сервісів, яка в рамках розгляду онлайн-навчання, створює додаткові стимули, які допомагають студентам підтримувати внутрішню мотивацію. Віртуальні нагороди, відображення реального прогресу виконаної роботи, отримання певного сертифікату в кінці – всі ці складові процесу гейміфікації створюють позитивний зворотній зв'язок, що дозволяє одержувати задоволення від ігрового-навчального процесу

Отож, саме самостійна робота у формі онлайн MOOC курсів є тим засобом, що по-перше розвантажить викладача, надасть йому змогу перенести частину навчального навантаження з навчальної аудиторії до онлайн-простору, а по-друге – зацікавить студентів, створить внутрішню мотивацію до її виконання. Студентам не матимуть потреби йти до бібліотеки або сидіти в читальному залі з купою паперів і книжок. Студент має змогу займатися самоосвітою у будь-який час у будь-якому місці: вдома, у громадському транспорті, в улюбленій кав'ярні, навіть просто на території кампусу. Єдине що необхідно – доступ до глобальної мережі і будь-який цифровий пристрій: смартфон, планшет або комп'ютер.

Звичайно ж, розробка і апробація цифрового навчального контенту вимагатиме значних зусиль і засобів. Для одного тільки курсу по

биоэлектричеству на Coursera понадобились (не считая самого преподавателя): консультант в сфере академического образования и педагогики, который давал советы по разработке плана курса, сотрудник, который помогал создавать и публиковать на сайте материалы, оператор и монтажер видео, ассистент по вопросам копирайта, библиотекарь, который помогал в поиске дополнительных материалов по курсу, находящихся в открытом доступе, и консультанты по оценке результатов прохождения курса студентами. <http://habrahabr.ru/company/friifond/blog/242471/> Але якісно розреблений курс надалі буде працювати практично автономно, тому варто прикласти одноразові зусиль задля довгострокової освітньої перспективи.

Підводячи підсумок, можна зробити висновок, що самостійна робота є організованою викладачем активною діяльністю студента, направленої на виконання поставленої дидактичної мети, але здійснюється без посередньої його участі; вимагає створення умов ефективної організації навчальної роботи та науково-методичного забезпечення. Дальнейшее развитие онлайн-образования надасть можливість інтегрувати елементи самоосвіти студентів у цифровий простір. Застосування дистанційних елементів у традиційному навчанні дозволить скоротити прірву між рівнем підготовки майбутніх студентів і якістю освітніх програм у вищому навчальному закладі. Її джерелом є те, що сучасні студенти ростуть і навчаються в іншому освітньо-соціальному просторі — інтерактивно-ігровому. Застосування дистанційних методик може стати тією умовою, за якої молоді люди знову захочуть навчатися.